

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ: ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНОСТІ

Тетяна РУСНАЧЕНКО,

завідувачка сектора підтримки автоматизованої бібліотечної системи та програмного забезпечення бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету ORCID 0000-0002-8046-4125

Анотація. Стаття присвячена проблемам освоєння бібліотекою нових соціальних та інформаційних технологій, створення нових видів інформаційних продуктів. Розкрито поняття біобібліографічного ресурсу, показано його традиційні та інноваційні форми. З'ясовано значення буктрейлера як медіа ресурсу з елементами біобібліографії для презентації творчої спадщини письменників Криворіжжя.

Ключові слова: бібліотека закладу вищої освіти, буктрейлер, вебсайт бібліотеки, електронні ресурси, електронні біобібліографічні ресурси, Г. Д. Гусейнов, письменники Криворіжжя, університетська бібліотека.

Розвиток України у XXI столітті є шляхом інтеграції нашої держави у світовий інформаційний простір, шляхом активного використання електронних інформаційних ресурсів в освітньому процесі закладу вищої освіти. Головна місія у виконанні поставлених завдань покладається на бібліотеку. Саме сучасна бібліотека як соціальний інститут у своїй діяльності активно впроваджує в бібліотечні процеси інформаційно-комунікаційні технології, виконуючи одну із провідних суспільних функцій; надає вільний доступ до різних джерел інформації, задовольняючи потреби кожного члена суспільства та враховуючи основні аспекти суспільного розвитку.

Науковці Т. О. Ярошенко та Т. О. Якушко акцентують увагу на тому, що «Бібліотека повинна зацікавити користувача і бути простою й зручною у користуванні. Адже саме користувач бібліотеки – центр тяжіння, для нього всі сервіси, ресурси, технології. Не електронний каталог сам по собі, не колекція сама для себе, не усні довідки чи консультації в стінах бібліотеки тощо, а реально потрібні сучасному користувачеві ресурси (на всіх носіях) та сервіси, все більш і більш електронні та в режимі онлайн» [4, 2013]. «Зміни вимог користувачів до якості інформаційно-бібліотечного обслуговування поставили перед бібліотекою завдання освоєння нових соціальних та інформаційних технологій, створення нових видів продуктів та послуг», – зазначають науковці В. В. Степко, та О. О. Скаченко [3, 2017].

Бібліотека Криворізького педагогічного університету теж крок за кроком рухається новим шляхом розвитку, спрямовуючи свою діяльність на задоволення інформаційних потреб науково-педагогічного складу університету, студентів, магістрів, аспірантів вишу відповідно до нових освітніх стандартів та програм, шляхом створення комфортного бібліотечного середовища, впроваджуючи в свою діяльність інноваційні технології – створюючи власний сайт, формуючи електронний каталог, власні бази даних, використовуючи нові види бібліотечно-інформаційних ресурсів та впроваджуючи в роботу нові види бібліотечної продукції.

На задоволення інформаційних потреб користувачів також направлена біобібліографічна діяльність, що є складовою інформаційної діяльності бібліотеки, результатом якої є біобібліографічна продукція.

Традиційна біобібліографія поєднує біографічну і бібліографічну інформацію. Науковець О. Б. Бичко зазначає: «Біобібліографія об'єднує все, що пов'язано у літературі з життям і діяльністю окремих осіб, діяльністю професійних колективів» [1, 2017]. В основі створення біобібліографічної продукції лежить інформація та її пошук. На основі біографічних даних вивчаються основні етапи життя та додається інформація про творчий доробок автора. Співвідношення біографічної та бібліографічної інформації може бути різним. Традиційною формою біобібліографічної продукції є біобібліографічні покажчики. Фактично, вони є науково-бібліографічною базою досліджень видатної особистості.

Інформація подається за чіткою системою. Багатогранність, фактографічність та стислість – ось основні критерії, за якими представлено матеріал у біобібліографічних покажчиках. Поєднання інформації про творчі здобутки та біографічних відомостей –

головні риси біобібліографічних покажчиків. Але особлива цінність біобібліографічних покажчиків у бібліографічній базі полягає в тому, що вони містять у посиланнях на наукові праці, матеріали конференцій, автореферати дисертацій та дисертації.

Бібліотекою Криворізького педагогічного, а зокрема фахівцями інформаційно-бібліографічного відділу О. А. Дікуною (зав. відділу), О. Б. Поліщук, С. О. Кочергою створено серію біобібліографічних покажчиків. Серія «Знакові постаті Криворізького педагогічного», Серія «Вчені-ювіляри Криворізького педагогічного» та Серія «Пам'яті професорів Криворізького педагогічного» представлені на сайті бібліотеки університету у рубриці «бібліографічна продукція», «біобібліографічні покажчики» (<https://kdpu.edu.ua/biblioteka/resursy/bibliografichna-produktsiia/bibliografichni-pokazhchyky/1098-biobibliografichni-pokazhchyky.html>).

Маючи на увазі, що пріоритетом в роботі бібліотек є впровадження інновацій, а розвиток сучасних технологій дає можливість їх розробки та використання задля популяризації електронних ресурсів, особливої актуальності набуває буктрейлер як один із нових видів медіаресурсів, який активно застосовує, акцентує і популяризує біографічні матеріали про видатних особистостей.

«Етимологія поняття “буктрейлер” вказує на його комунікаційну природу (від англ. – “тягти”, утвореного від іменника “слід”). Отже, буктрейлер покликаний просувати книгу, сприяти доведенню її змісту до читача, залишити слід у його свідомості. Водночас, він має інтригувати, викликати бажання самостійно прочитати книгу», – зазначає науковець Г. М. Гич [2, 2015].

Бібліотека Криворізького педагогічного створила добірку концептуальних буктрейлерів, анонсує творчий доробок видатного українського письменника, письменника Криворіжжя, степового Гомера, журналіст редактора літературного часопису «Кур'єр Кривбасу», члена Національної спілки письменників України, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, нині – головного редактора журналу «Кур'єр Кривбасу» Григорія Джамаловича Гусейнова (<https://kdpu.edu.ua/biblioteka/diialnist/kraieznavcha-diialnist/mediarekursy/buktreilery.html>)

Буктрейлер «Добридень, Кур'єре Кривбасу!» присвячено історії створення та сьогоденню журналу «Кур'єр Кривбасу». Фахівцями відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення О. О. Лебедюк (зав. відділу), О. В. Шестопаоловою майстерно продемон-

стровано переплетіння творчої діяльності та біографічного шляху Г. Д. Гусейнова.

У восьмитомнику «На землі, на рідній... Легенди та перекази Криворіжжя» (2000–2005) автор уперше зібрав народні оповідання, перекази про минуле Придніпров'я. Це видання є однією з найгрунтовніших розвідок в окремо взятому регіоні України.

Буктрейлер до цієї антології транслює ключові ідеї та загальну змістову спрямованість авторського тексту, підкреслює незвичайну ідею збірки, авторський світогляд та цікаві думки, які автор прагне донести до читача через змістове навантаження твору. Медіаресурс має біобібліографічний акцент, оскільки містить елементи біографістики, тобто поєднує в собі життєвий та творчий шлях автора, цим самим надзвичайно глибоко та різнобічно впливаючи на користувача.

Як бачимо, зростання обсягів інформації та потреби більш широкого доступу до інформаційного простору спрямовують діяльність бібліотеки на забезпечення доступності інформації та застосування в своїй діяльності електронних технологій та ресурсів. Спрямовуючи свою діяльність на формування ресурсного потенціалу, пропонуючи різні форми доступу до інформаційних ресурсів (як традиційних так і електронних), забезпечуючи впровадження нових інформаційних технологій, якісно надаючи інформаційні послуги, бібліотека представляє себе як науковий, інформаційний, освітній та культурний центр. Намагається відповідати вимогам сучасності, пропонуючи користувачам інноваційні освітні послуги, впроваджуючи новітні інформаційні технології та сервіси, створюючи власні електронні ресурси.

Література:

1. Бичко О. Б. Розвиток біобібліографії вчених: іміджевий та корпоративний аспект URL : lib.khmnu.edu.ua > naukova_robota > byc_roz
2. Гич Г. М. На допомогу Миколаївському педагогічному. Част. 1 : метод. рекомендації по створенню буктрейлерів. Миколаїв, 2015. С. 166–173.
3. Степко В. В., Скаченко О. О. Використання інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки КНУКІМ в бібліотечно-інформаційному обслуговуванні користувачів. Вісник ОНУ. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. 2017. Т. 22, вип. 2. С. 350–362.
4. Ярошенко Т. О., Якушко Т. О. Технології Веб 2.0 для бібліотек і користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища : посіб. для бібліотекарів за програмою підвищ. кваліфікації ; Укр. бібл. асоціація, Нац. акад. керівних кадрів культури і ми-

стецтв, Центр безперервної інформ.-бібл. освіти, Голов. тренінг. центр для бібліотекарів. Київ : Самміт-Книга, 2013. 106 с.

BIBLIOGRAPHIC RESOURCES OF THE LIBRARY: A LOOK THROUGH THE PRISM OF EFFECTIVENESS

Tetiana Rusnachenko,
Kryvyi Rih State Pedagogical University
Library, head of the automated library system
and software support sector

Annotation. The article is devoted to the problems of library development of new social and information technologies, creation of new types of information products. The concept of a biobibliographic resource is revealed, its traditional and innovative forms are shown. The significance of the book trailer as a media resource with elements of biobibliography for the presentation of the creative heritage of the writers of Kryvyi Rih was clarified.

Key words: *library of a higher education institution, book trailer, library website, electronic resources, electronic biobibliographic resources,* G. D. Huseynov, *writers of Kryvorizhye, university library.*

